

Asia: VN/16951/2020

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto

-

Mikäli vastasit yhtyväsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

Suunnitelman tavoitteet

1 Suunnitelman tavoitteet - avovastaus

-

Liikenne

2a Liikenteeseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

2b Liikenne - avovastaus

Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, että suunnitelmassa on tunnistettu alueiden erilaisuus. Suomen alueet ovat keskenään erilaisia ja myös toimivat päästövähennyskeinot vaihtelevat. Suunnitelmassa ja sen toimeenpanossa tulee varmistaa, että esimerkiksi vaihtoehtoisten käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuuria kehitetään niin, että puhtaampi autoilu on mahdollista koko maassa.

Maatalous

3a Maatalouteen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

3b Maatalous - avovastaus

Suunnitelmassa ja sen toteutuksessa on pidettävä huolta siitä, että kotimaisen ruoantuotannon edellytykset eivät heikkene. Kotimainen ruoantuotanto on tärkeää paitsi ravitsemus-, myös esimerkiksi elinkeino- ja huoltovarmuusnäkökulmista. Maatalouden ilmastotyön keinoja on olemassa, mutta niistä tarvitaan faktaperusteista viestintää ja neuvontaa. Lisäksi on huolehdittava siitä, että päästövaikutusten (päästöt, nielut) arvioinnin ja mittaamisen työkalut kehittyvät ja ne saadaan laajasti käyttöön.

Rakennusten erillislämmitys

4a Rakennusten erillislämmitykseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

4b Rakennusten erillislämmitys - avovastaus

-

Työkoneet

5a Työkoneisiin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

5b Työkoneet - avovastaus

-

Jätehuolto

6a Jätehuoltoon suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

6b Jätehuolto - avovastaus

-

F-kaasut

7a F-kaasuihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

7b F-kaasut - avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

8a Teollisuuden ja muihin päästöihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

8b Teollisuus ja muut päästöt - avovastaus

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

9a Kunnille ja alueille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

9b Kunnat ja alueet - avovastaus

Keski-Suomen liitto pitää hyvänä, että kuntien tärkeä rooli ilmastotyössä on huomattu. On myös tärkeä huomio, että vaikka yhä useampi kunta tekee omaa aktiivista ilmastotyötään, on paljon kuntia, joissa systemaattista ilmastotyötä ei vielä tehdä. Tässä mielessä ilmastolakiin suunniteltu kirjaus kuntien tai alueiden ilmastosuunnitelmista tasa-arvoistaa kuntien tilannetta. Suunnitelmien teon ja etenkin niiden toteuttamisen resursseista on huolehdittava.

Kuntien ja alueiden tasa-arvon näkökulmasta tärkeää on tuki, jota ympäristöministeriö on myöntänyt kuntien ja alueiden ilmastotyöhön sekä alueille kuntien ilmastotyön tukemiseksi. Erityisesti pienten kuntien resurssien riittävyys on tunnistettu ongelmaksi myös Keski-Suomessa. Yhteisen haasteen kohdalla yhteistyö ratkaisuissa on tärkeää ja onkin hyvä, että alueen tuella jokaisen kunnan ei tarvitse tehdä kaikkea itse.

Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, että maakuntien rooli on myös tunnistettu suunnitelmassa. Maakunnalla on rooli esimerkiksi erilaisten tarpeiden yhteensovittajana ja toisaalta kuntien ilmastotyön tukena. Keski-Suomessa yhteensovittamista ja yhteistä näkemystä työstetään parhaillaan mm. Hiilineutraali Keski-Suomi 2030 tiekartan valmistelussa sekä maakuntakaavan päivityksessä.

Maakunnanliittojen ilmastotyön resurssien varmistaminen on keskeistä mm. edellä mainittujen tehtävien hoitamiseksi. Tiekarttaan kirjattu toimenpide ”Edistetään maakunnan liittojen ja valtion aluehallinnon ilmastotyötä ja ilmastoyhteistyötä.” voisi olla tarkemmin avattu.

Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä toimenpiteenä ”valtakunnallisesti kattavien ja yhtenäisten sekä loppukäyttäjille maksuttomien päästötyökalujen” varmistamista. Tämä luo tasa-arvoa ja yhtenäisiä mahdollisuuksia eri kunnille ja alueille. Vastaavien työkalujen kehittäminen myös hiilinielujen ja -varastojen osalta olisi tärkeää.

Kulutuksen hiilijalanjälki

10a Kulutukseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

10b Kulutus - avovastaus

-

Julkiset hankinnat

11a Julkisiin hankintoihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

11b Julkiset hankinnat - avovastaus

-

Muut poikkisektorit

12a Muille poikkisektoreille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

12b Muut poikkisektorit - avovastaus

-

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

13a Toimenpideohjelman vaikuttavuus

-

13b Toimenpideohjelma - avovastaus

-

13c Mitä lisätoimia ehdotatte tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi?

-

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

14 Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, että ilmastosuunnitelman vaikutuksia on arvioitu. Kokonaiskestävyyden eri näkökulmien tasa-arvoinen huomioiminen luo pohjaa oikeudenmukaiselle ja laajasti hyväksytylle suunnitelmalle. Tämä on tärkeää suunnitelman toteutuksen kannalta, koska toteutus koskee laajasti koko yhteiskuntaa.

Muita huomioita

15 Muita huomioita

Keski-Suomen liitto toteaa, että kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttaminen vaatii koulutuksen ja osaamisen uudistamista. Tämä näkökulma on tärkeää tunnistaa eri sektoreilla. Lisäksi

Keski-Suomen liitto haluaa korostaa, että johdonmukaisuus ja pitkäjänteisyys päätöksissä ja suunnitelmissa on tärkeää ennakoitavuuden näkökulmasta.

Keski-Suomen liitto toteaa, että menossa on yhtä aikaa monia lakiuudistuksia ja suunnitelmia, joiden kokonaisuuden selkeys ja yhdenmukaisuus tulee varmistaa.

Lopuksi Keski-Suomen liitto toteaa, että suunnitelmalle annettu lausuntoaika on lyhyt suhteessa sen sijoittumiseen joulun ja vuodenvaihteen ympärille. Pidempi lausuntoaika olisi perusteltu, jotta suunnitelman käsittely toimitelmissä voitaisiin varmistaa.

16 Voiko organisaationi osaltaan edistää ilmastosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista?

Kyllä

Bayr Suvi
Keski-Suomen liitto